

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci žalobce: **Správa železniční a dopravní cesty, státní organizace**, se sídlem Dlážděná 1003/7, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Malinovského nám. 3, Brno, za účasti: Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, se sídlem Cejl 48/50, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2014, č.j. MMB/0472533/2013/Navr, sp. zn. OŽP/MMB/0472533/2013,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 10. 2. 2014, č.j. MMB/0472533/3013/Navr, sp. zn. OŽP/MMB/0472533/2013, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3 000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám žalobce.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání občanského sdružení Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, (dále jen „osoba zúčastněná“), a rovněž odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu městské části Brno-Jih, (dále jen „ÚMČ“) č.j.

MCBJIH/08118/2013/Rus, sp.zn. S-MCBJIH/10922/2012/23, ze dne 31.10.2013, a rozhodnutí bylo potvrzeno. Tímto rozhodnutím byla žalovanému uložena náhradní výsadba v počtu 838 ks stromů na pozemcích ve vlastnictví statutárního města Brna, svěřených Městské části Brno-Jih, specifikovaná následovně:

p.č. 1110, 1109, 1108, 1107 v k.ú. Horní Heršpice v počtu 50 ks stromů - 20 ks lípa srdčitá (*Tilia cordata*), 20 ks javor mlč (*Acer platanoides*), 10 ks buk lesní (*Fagus sylvatica*) o obvodech kmenů 14-16cm,

p.č. 877/7, 877/8, 904/33, 923/6, 923/23, 925/1, 927/1, 927/9, 927/15, 927/19, 927/23, 927/30, 933/1, 933/2, 934/1, 934/2, 934/5, 2048 v k.ú. Horní Heršpice v počtu 328 ks stromů - 115 ks lípa srdčitá (*Tilia cordata*), 70 ks jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), 83 ks javor mlč (*Acer platanoides*), 30 ks buk lesní (*Fagus sylvatica*), 30 ks dub letní (*Quercus robur*) o obvodech kmenů 14-16cm,

p.č. 370/28, 370/32 v k.ú. Dolní Heršpice v počtu 174 ks stromů - javor babyka (*Acer campestre*) o obvodu kmene 14-16 cm,

p.č. 36/2, 39 v k.ú. Dolní Heršpice v počtu 30 ks stromů - 24 ks višěň chloupkatá (*Prunus Accolade*), 6 ks javor babyka (*Acer campestre*) o obvodech kmenů 14-16 cm,

p.č. 174/1, 174/2, 174/3, 174/4 v k.ú. Komárov v počtu 25 ks stromů - javor mlč (*Acer platanoides*) o obvodu kmene 14-16 cm,

p.č. 661, 663/1, 665 v k.ú. Komárov v počtu 20 ks stromů - 12 ks hrušeň Calleryova Chanticleer (*Pyrus calleryana Chanticleer*), 8 ks višěň chloupkatá (*Prunus accolade*) o obvodech kmenů 14-16 cm,

p.č. 470/3 v k.ú. Komárov v počtu 15 ks stromů - višěň chloupkatá (*Prunus Accolade*) o obvodu kmene 14-16 cm,

p.č. 186/1, 185, 184, 480/30 v k.ú. Komárov v počtu 44 ks stromů - 27 ks jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), 5 ks lípa srdčitá (*Tilia cordata*), 10 ks olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), 2 ks vrba bílá (*Salix alba*) o obvodech kmenů 14-16 cm,

p.č. 614/3, 614/4, 660/2, 669 v k.ú. Horní Heršpice v počtu 90 ks stromů - 10 ks vrba bílá (*Salix alba*), 45 ks dub letní (*Quercus robur*), 20 ks buk lesní (*Fagus sylvatica*), 15 ks lípa srdčitá (*Tilia cordata*) o obvodech kmenů 14-16 cm,

p.č. 292 v k.ú. Dolní Heršpice v počtu 20 ks stromů - 10 ks jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum*), 10 ks javor babyka (*Acer campestre*) o obvodech kmenů 14-16 cm,

p.č. 587/1 v k.ú. Komárov v počtu 12 ks stromů - javor mlč (*Acer platanoides*) o obvodu kmene 14-16cm,

p.č. 1288/1, 129/3, 129/5, 129/1 v k.ú. Komárov v počtu 30 ks stromů - 10 ks javor babyka (*Acer campestre*), 20 ks lípa srdčitá (*Tilia cordata*) o obvodech kmenů 14-16 cm.

[2] Současně bylo žalobci uloženo provádět náhradní výsadbu průběžně dle dílčích projektů v úzké spolupráci s ÚMČ s ukončením výsadby do 2 let od nabytí právní moci rozhodnutí správního orgánu, pečovat o vysazené dřeviny po dobu 5 let ode dne provedení výsadby a v případě úhynu stromu nahradit ho ihned stejným druhem, po dokončení jednotlivých ploch výsadby vyzvat písemně Úřad městské části města Brna, Brno-jih, referát životního prostředí k odsouhlasení.

II. Obsah žaloby

[3] Ve včas podané žalobě žalovaný navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalobce stručně připomenul skutkový stav, konstatoval, že na základě jeho žádosti jako investora stavby „ČD Brno – 1. část odstavného nádraží, 1 etapa“ bylo ÚMČ povoleno kácení stromů rozhodnutím ze dne 3.10.2007, č.j. ŽP-2721/07/50-Č-S. Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno odvolání, o kterém rozhodl Magistrát města Brna dne 14.11.2007 a na základě tohoto rozhodnutí, které nabylo právní moci, byly předmětné individuálně rostoucí stromy do konce listopadu 2007 pokáceny. Proti pravomocnému rozhodnutí podaly Děti Země žalobu, této žalobě Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28.1.2009, č.j. 31 Ca 221/2007 vyhověl a rozhodnutí o kácení zrušil a vrátil zpět správním orgánům. Vzhledem k délce trvání sporů vyvolaných organizací Děti Země se žalovaný dohodl s ÚMČ na realizaci náhradní výsadby, která byla provedena na základě požadavku ÚMČ uvedeném ve sdělení o provedení náhradních výsadeb ze dne 10.7.2009. Žalovaný náhradní výstavbu provedl s ohledem na blížící se termín ukončení stavby a možnost financování náhradní výsadby v rámci této stavby. Náhradní výsadby byly provedeny do konce roku 2010, a to základě projektu, popř. jiného podkladu, který byl poskytnut ÚMČ. O provedení náhradní výsadby vydal ÚMČ dne 16.9.2013 potvrzení s tím, že deklaroval, že se jedná o potvrzení provedení částečné náhradní výsadby s tím, že pokud bude vydáno rozhodnutí o povolení kácení dřevin, bude při stanovení počtu náhradní výsadby tato již provedená výsadba zohledněna.

[4] Žalovaným byly osázeny plochy, které se podařilo městské části v době stavby pro žalobce připravit. Protože jiné plochy k dispozici nebyly, nemohla být dohodnuta ani vyšší náhrada za pokácenou zeleň, která vycházela z dendrologického průzkumu.

[5] Dle žalobce z uvedeného plyne, že v napadeném rozhodnutí výrok o uložení náhradní výsadby nevychází z objektivně zjištěných skutečností. Žalobce dle svého názoru výsadbu za pokácenou zeleň již v dobré víře provedl, přičemž větší rozsah nebyl možný z důvodů existujících na straně městské části.

[6] Dále žalobce konstatoval, že ust. § 9 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), neukládá nezbytně orgánu ochrany přírody uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy ani délku následné péče o vysazenou náhradní výsadbu. Vzhledem k tomu, že náhradní výsadba již byla fakticky provedena, není zde dán důvod pro zásadní změnu obsahu původního rozhodnutí či do určení místa sázení. Žalovaný měl s ohledem na okolnosti případu využít svého práva a v novém rozhodnutí od další náhradní výsadby upustit. Vzhledem k této situaci je rozhodnutí správních orgánů dle názoru žalobce v rozporu s dobrými mravy, neboť žalobce

při realizaci náhradních výsadeb jednal v dobré víře. Rozhodnutí žalovaného považuje žalobce za zneužití práva ve smyslu § 8 zákona č. 84/2012 Sb.

III. Vyjádření žalovaného

[7] Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Konstatoval, že žalovaný je v řízení ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem vysloveným v odůvodnění zrušovacího rozsudku. Žalovaný obdržel rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28.6.2012, č.j. 31 A 5/2010-83, který vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.2.2012, č.j. 2 As 45/2011-64. V rozsudku krajského soudu je uvedeno, že „předmětem správního řízení je podle ust. § 8 odst. 1 ve spojení s ust. § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny, nejen rozhodnutí o kácení dřevin, ale současně i rozhodnutí o přiměřené kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Za situaci, kdy nebyl vydán zvláštní zákon k provedení odvodové povinnosti, jeví se uložení náhradní výsadby jako jediná možnost řešení kompenzace ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Předmětem správního řízení je podle ust. § 8 odst. 1 ve spojení s ust. § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny, nejen rozhodnutí o kácení dřevin, ale současně i rozhodnutí o přiměřené kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin“.

[8] Žalovaný konstatoval, že z uvedeného vyplývá, že náhradní výsadbu dřevin provedenou v letech 2009-2010 nelze v rozhodnutí zohlednit, protože nebyla provedena v souladu s pravomocným rozhodnutím správního orgánu. Náhradní výsadba musí být uložena pouze správním orgánem rozhodnutím ve správním řízení v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Náhradní výsadbu dřevin nelze nahradit libovolně „dohodou“ s Městskou částí Brno-jih.

[9] Dále uvedl, že pokácením 476 ks mimolesních dřevin vznikla ekologická újma dle definice § 10 zákona č. 17/1990 Sb., o životním prostředí v platném znění. Náprava této újmy spočívá v náhradním plnění, kterým je právě určení náhradní výsadby, ke kterému správní orgán, a to výhradně v rámci správního řízení, přistoupil. Povinnosti lze ukládat pouze na základě zákona a v jeho mezích, jak vyplývá z čl. 4 zákona č. 2/1993, Listiny základních práv a svobod. Pokud žalobce provedl náhradní výsadbu a jak uvádí, plnil v dobré víře, plnil tak nad rámec zákona, bez právního titulu. Jednání v dobré víře se nelze dovolat, pokud by znamenalo zjevné obcházení zákona a neplnění zákonných povinností uložených v tomto případě zákonem o ochraně přírody a krajiny, § 9.

[10] Tvzení žalobce o neexistenci jiných ploch možných k výsadbě ze strany Městské části Brno-jih nevyplývá ze správního spisu. V případě, že by pozemky v městské části nedostačovaly, jsou městské části oprávněny po dohodě s jinou městskou částí využít plochy území této jiné městské části. Tvzení žalobce o nemožnosti provedení náhradní výsadby z důvodu tvrzené překážky na straně správního orgánu je tedy účelové.

[11] Žalovaný uzavřel, že náhradní výsadba v počtu 838 ks stromů byla uložena na základě správního řízení, s odkazem na závazná rozhodnutí krajského soudu a Nejvyššího správního soudu. Jeho rozhodnutí ze dne 10.2.2014 bylo v souladu s těmito rozhodnutími i se zákonem. Názor žalobce, že mělo být upuštěno od další náhrady, nebo, že měla být

zohledněna provedená výsadba, je nesprávný, a takový postup ze strany žalovaného nelze očekávat, neboť by byl nezákonný.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

[12] Osoba zúčastněná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Popsala skutkový stav věci, výčtem rozhodnutí a důležitých podání ve věci od roku 2007 do roku 2014 byly zdůrazněny nejpodstatnější momenty. ÚMČ usnesením ze dne 12.8.2009 v rozporu se zákonem tvrdilo zúčastněné osobě, že po vykácení 476 ks dřevin již nová náhradní výsadba nemůže být uložena. Na druhé straně bez zákonného oprávnění uložil žalobci sdělením ze dne 7.10.2009 a 3.3.2010 výsadbu 284 ks dřevin a následně 124 ks dřevin mimo správní řízení. Žalobce tedy bez zákonného titulu vysadil 408 ks dřevin, o kterých se domníval, že jde o náhradní výsadbu za vykácených 476 ks dřevin, ačkoliv šlo jen o jeho domněnku, která nebyla podepřena žádným zákonným podkladem. Nezákonný a absurdní postup ÚMČ a žalobce nemůže být přičítán k tíži žalovanému. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10.2.2014, které obsahuje veškeré náležitosti, bylo vydáno správně a je přezkoumatelné.

[13] Dle zúčastněné osoby pro účel řízení pokácením lesních dřevin a uložením náhradní výsadby je zcela irrelevantní, zda vhodné pozemky pro výsadby existovaly v době realizace výsadby žadatele, či po skončení, neboť podstatné je, aby byly vhodné pozemky k dispozici v době vydání správního rozhodnutí, tedy na konci řízení. Tvzení o údajném nedostatku ploch je pouze spekulací, protože zúčastněné osobě je známo, že pozemky pro náhradní výsadbu jsou k dispozici. Pokud ÚMČ mimo zákon uložil žalobci výsadbu v letech 2009 až 2010 v počtu 408 ks na pozemcích této městské části, bylo chybou žalobce, že na tento „obchod“ přistoupil, protože k tomu nebyl ničím povinován. Chyběl potřebný zákonný titul.

[14] Zúčastněná osoba nesouhlasí s odkazem žalobce na dobré mravy. Dle zúčastněné osoby sázet za veřejné prostředky bez zákonného titulu za několik milionů korun dřeviny podle přání vedení ÚMČ je závažnější problém. Přiznání žalobce, že v dobré víře porušoval zákony a utrácel veřejné prostředky, je kuriózním argumentem.

[15] Náhradní výsadbu uloženou napadeným rozhodnutím v počtu 838 ks za vykácených 476 ks považuje zúčastněná osoba za nízké množství, nicméně je to ještě na hranici přijatelnosti. Důležité je, že náhradní výsadba v násobném počtu pokácených dřevin byla uložena. Podstatný není počet a druh dřevin, ale přezkoumatelně doložená a věrohodná přiměřenost kompenzačních opatření za způsobenou ekologickou újmu.

[16] Dle zúčastněné osoby by bylo absurdní, pokud by se žadatelé o kácení mimolesních dřevin předem a pokoutně mimo správní řízení dohadovali v jakém rozsahu, kde a kdy provedou kompenzaci způsobené ekologické újmy, tedy náhradní výsadbu, aniž by se tak dělo veřejným způsobem za účasti všech účastníků řízení, jakými jsou také spolky jako Děti Země, jejichž posláním je dle stanov ochrana přírody a krajiny dle § 70 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.

V. Řízení před Krajským soudem v Brně

[17] Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích

žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**

a) rekapitulace dosavadního řízení před správními orgány i soudy

[18] Soud pokládá za nezbytné nejdříve zrekapitulovat průběh řízení, které bylo zahájeno již v roce 2007 žádostí žalobce ze dne 24.5.2007, na základě které ÚMČ rozhodnutím ze dne 3.10.2007, č.j. ŽP-2721/07/50-Č-S, povolil vykácení 476 ks individuálně rostoucích stromů. Současně bylo uloženo žadateli jakým způsobem má přiměřeně kompenzovat ekologickou újmu vzniklou pokácením dřevin. Proti tomuto rozhodnutí podala odvolání osoba zúčastněná. Její odvolání zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 14.11.2007, č.j. ŽP/62882/07/Navr, které nabylo právní moci dne 22. 11. 2007. Proti tomuto rozhodnutí podala osoba zúčastněná žalobu ke Krajskému soudu v Brně, která byla vedena pod sp. zn. 31 Ca 221/2007. Součástí žaloby byl rovněž návrh na přiznání odkladného účinku. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 1.2.2008, č.j. 31 Ca 221/2007-16, podané žalobě odkladný účinek přiznal.

[19] Jak je však ze spisu i z vyjádření účastníků zřejmé, na základě rozhodnutí vydaného žalovaným dne 14.11.2007 došlo k vykácení předmětných individuálně rostoucích stromů do konce listopadu 2007. Zdejší soud následně rozsudkem ze dne 28.1.2009, č.j. 31 Ca 221/2007-44, napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 14.11.2007 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Důvodem zrušení byly zejména absentující úvahy žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí, které soudu znemožnily zkoumat zákonnost postupu žalovaného při zamítnutí odvolání.

[20] Následně žalovaný rozhodnutím ze dne 24.3.2009, č.j. ŽP/0066045/2009, zrušil rozhodnutí ÚMČ a uložil mu povinnost v novém rozhodnutí specifikovat náhradní výsadbu, a to přesným uvedením počtu a druhů dřevin včetně určení pozemku pro náhradní výsadbu.

[21] Dne 12.8.2009 ÚMČ usnesením č.j. ŽP-2721/07/56-CYP zastavil řízení ve věci, neboť na základě pravomocného rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 14.11.2007 došlo k pokácení stromů specifikovaných v tomto rozhodnutí a zanikla tedy věc, které se řízení týkalo.

[22] Proti tomuto rozhodnutí podala osoba zúčastněná odvolání, kde především namítala, že nebyl respektován názor žalovaného (jako odvolacího orgánu) o tom, že má být specifikována náhradní výsadba.

[23] Dále správní spis obsahuje sdělení úřadu ÚMČ ze dne 7.10.2009 adresované žalobci, zaslané na vědomí žalovanému a osobě zúčastněné, ve kterém je rekapitulován dosavadní průběh řízení, a je konstatováno, že vzhledem k tomu, že na základě pravomocného rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 14.11.2007 došlo k pokácení specifikovaných stromů a následně probíhalo řízení před soudem a věc nebyla stále uzavřena, bylo mezi ÚMČ a žalobcem dohodnuto, že žalobce provede ke kompenzaci ekologické újmy výsadbu, i když ji nemá uloženou v žádném rozhodnutí. Výsadba byla lokalizovaná místem a počtem stromů, jejichž druh byl rovněž specifikován.

[24] Následně rozhodl žalovaný o podaném odvolání, a to rozhodnutím ze dne 9.11.2009, č.j. MMB/0222961/2009, kterým odvolání zamítl, ztotožnil se s tím, že vzhledem k faktickému zániku věci, která byla předmětem řízení, nebylo možno vydat ani nové rozhodnutí o povolení kácení dřevin, ani uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy.

[25] Proti tomuto rozhodnutí podala osoba zúčastněná žalobu, která byla zdejší soudem vedena pod sp. zn. 31 A 5/2010. Žaloba byla nejprve usnesením č.j. 31 A 5/2010-44 ze dne 9.2.2011 odmítnuta z důvodu vyloučení z přezkumu. 1 Proti tomuto rozhodnutí podala osoba zúčastněná kasační stížnost, na základě které Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu rozsudkem č.j. 2 As 45/2011-64 ze dne 15.2.2012 zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud konstatoval jednak nepřezkoumatelnost usnesení krajského soudu, jednak se neztotožnil s tím, že krajský soud žalobu ve věci odmítl.

[26] Krajský soud v Brně poté rozsudkem č.j. 31 A 5/2010-83 ze dne 28.6.2012 rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Konstatoval, že správní orgán 1. stupně, jakož i žalovaný, zasáhli do procesních práv žalobce, (nyní osoby zúčastněné), a bylo mu znemožněno hájit zájmy na ochraně přírody a krajiny ve smyslu § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. Předmětem správního řízení bylo podle § 8 odst. 1 ve spojení s ust. § 9 zákona o ochraně přírody a krajiny nejen rozhodnutí o kácení dřevin, ale současně i rozhodnutí o přiměřené kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Za situace, kdy nebyl vydán zvláštní zákon k provedení odvodové povinnosti, je uložení náhradní výsadby jedinou možností řešení kompenzace ekologické újmy. Soud uložil správním orgánům v dalším řízení zjistit ve věci všechny rozhodné okolnosti, řádně vyhodnotit shromážděné podklady a důkazy a odůvodnit správní úvahu o způsobu a výši výsledné zákonné kompenzace.

[27] Rozhodnutím ze dne 14.9.2012, č.j. MMB/0312020/2012/Navr, žalovaný rozhodnutí ÚMČ zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Řídil se právním názorem vysloveným krajským soudem s tím, že jedinou možností řešení kompenzace ekologické újmy je uložení náhradní výsadby, přičemž postup dle § 66 odst. 1 písm. s) správního řádu v předchozím rozhodnutí byl nezákonný, neboť nebyl vyčerpán celý předmět správního řízení. Uložil tedy ÚMČ vydat samostatné rozhodnutí o uložení náhradní výsadby s přihlédnutím k dosud provedené náhradní výsadbě.

[28] ÚMČ vydal dne 10.12.2012 rozhodnutí č.j. MCBJIH/10922/2012, kterým uložil žalobci provést náhradní výsadbu v počtu 558 ks stromů, a to do konce roku 2014, přičemž byla zároveň uložena povinnost pečovat o vysazené dřeviny po dobu 5 let a nahradit uhynulé kusy. Bylo zde konkretizováno, na kterých pozemcích bude výsadba realizována, byl určen počet stromů, byl uveden jejich latinský název a bylo určeno, jaký má být obvod kmene vysazovaných stromů. V rozhodnutí bylo rovněž konstatováno, že bylo přihlédnuto k dosud již provedené náhradní výsadbě 23 ks stromů, 50 ks okrasných dřevin na pozemcích p.č. 838 a 832/1 v k.ú. Horní Heršpice, 92 ks stromů a 70 ks ostatních dřevin na pozemcích p.č. 867, 853/6 a 868 v k.ú. Horní Heršpice, 20 ks stromů na pozemku p.č. 566 v k.ú. Horní Heršpice a 20 ks dřevin na pozemcích p.č. 414, 393/7 a 393/6 v k.ú. Komárov, 48 ks stromů a 76 ks keřů na pozemcích p.č. 75/1 a 380/2 a k.ú. Horní Heršpice.

[29] Proti tomuto rozhodnutí podala včas odvolání osoba zúčastněná. V odvolání byl mimo jiné vysloven nesouhlas s tím, jak byla stanovena náhradní výsadba, je zde poukazováno na to, že náhradní výsadba obsahuje latinské názvy rodů dřevin, z nichž není zřejmé, o jaké konkrétní druhy jde, byla odmítnuta výsadba místně nepůvodních druhů dřevin a nebylo doloženo, zda vzniklá újma je náhradní výsadbou kompenzována. Dále byl vysloven nesouhlas s tím, že bylo přihlédnuto k již provedené náhradní výsadbě, neboť nelze retroaktivně uložit žadateli něco, co již bylo údajně provedeno. Lze uložit pouze budoucí povinnosti. Pokud ÚMČ tvrdí, že uložil náhradní výsadbu s přihlédnutím k již provedené náhradní výsadbě, tato skutečnost nemůže být pravdivá, neboť žádné zákonné správní rozhodnutí o uložení náhradní výsadby nebylo před tím uloženo. Pokud k tomu došlo, bylo to bez účasti Děti Země, (nyní osoby zúčastněné), což je nezákonné. Provedenou výsadbu v počtu 408 ks nelze započíst do budoucí náhradní výsadby. Za skutečnou náhradní výsadbu lze považovat pouze výsadbu 558 ks dřevin uvedených v rozhodnutí, což je pouze 1,2x více než bylo zničeno záměrem žadatele, což nelze považovat za adekvátní náhradu.

[30] Na základě uvedeného odvolání žalovaný rozhodnutí ÚMČ zrušil rozhodnutím ze dne 1.3.2013, č.j. MMB/0038146/2013/Navr. Odvolací orgán shledal z části důvodnými námitky osoby zúčastněné, konstatoval, že povinností správního orgánu 1. stupně je umožnit účastníkům řízení seznámit se s podklady a jejich hodnocením před vydáním rozhodnutí, dále uložil povinnost v rozhodnutí uvést celé názvy dřevin v českém a latinském jazyce a druhy dřevin zvolit podle místa výsadby. K otázce započtení již provedené náhradní výsadby se odvolací orgán nevyjádřil.

[31] Poté vydal ÚMČ dne 4.6.2013 rozhodnutí č.j. MCBJIH/04348/2013/Rus. Tímto rozhodnutím byla uložena náhradní výsadba v počtu 838 ks dřevin, specifikovaných počtem českým i latinským názvem, obvodem kmenu a místem výsadby, přičemž byla zároveň uložena povinnost pečovat o vysazené dřeviny po dobu 5 let a nahradit uhynulé kusy. Náhradní výsadba byla určena s přihlédnutím k již provedené náhradní výsadbě.

[32] Proti tomuto rozhodnutí opět podalo občanské sdružení Děti Země odvolání ze dne 21. 6. 2013, ve kterém byla mimo jiné vznesena námitka proti tomu, že nedošlo k zákonnému vyhodnocení funkčního estetického významu kácení dřevin a rovněž bylo namítnuto, že bylo nepřípustné, pokud bylo přihlédnuto k výsadbě 408 ks dřevin, která byla provedena již dříve. Bylo konstatováno, že výsadba 408 ks dřevin je zcela irelevantní v předmětné věci. Osoba zúčastněná mimo jiné uvedla: „*Děti Země nechtějí spekulovat, zda těchto 408 ks dřevin je spíše velkorysým sponzorským darem SŽDC pro ÚMČ Brno-jih, či výsledek jiného nefinančního plnění nějaké vzájemně-výhodné smlouvy mezi ÚMČ Brno-jih a SŽDC, či dokonce jde o nefinanční úplatek v hodnotě 2,3 mil. Kč. ... V této souvislosti lze jen doufat, že utracené veřejné prostředky za výsadbu 408 ks dřevin a za jejich péči ze strany SŽDC, s.o., jsou řádně odůvodněny a lze je považovat za legálně a účelně vynaložené, což ovšem pro předmětné řízení jde o irelevantní skutečnosti.*“ Dále je v odvolání konstatováno, že uložená náhradní výsadba v počtu pouhých 838 ks mimolesních dřevin se ve vztahu k ekologické hodnotě vykácených 476 ks dřevin ve výši 10,95 mil. Kč jeví jako nedostatečná. Náklady za výsadbu 838 ks činí cca 5 mil. Kč, což je 46% hodnoty tzv. náletových dřevin bez významné biologické hodnoty, jak tvrdil ÚMČ. Toto tvrzení ÚMČ je laickým názorem, neboť pojem náletová dřevina není pojmem, který by užívali odborníci. Občanské sdružení vyslovilo požadavek na vysazení minimálně 3x vyššího počtu dřevin.

[33] Žalovaný rozhodnutím ze dne 31.7.2013, č.j. MMB/0252742/2013/Navr, rozhodnutí ÚMČ ze dne 4.6.2013 zrušil. Mimo jiné konstatoval, že ÚMČ se v napadeném rozhodnutí nevypořádalo se všemi námitkami občanského sdružení. Dále konstatoval, že správní orgán již nemůže vydat povolení ke kácení 476 ks mimolesních dřevin, protože již byly pokáceny. Odvolal se na rozhodnutí Krajského soudu v Brně a Nejvyššího správního soudu s tím, že lze vydat již pouze rozhodnutí o uložení náhradní výsadby za pokácené dřeviny a současně je nutno uložit následnou péči o dřeviny po nezbytnou dobu, nejvýše však na dobu 5 let. Provedená náhradní výsadba 408 ks dřevin v letech 2009-2010 již v novém rozhodnutí nebude zohledněna.

[34] Poté vydal ÚMČ nové rozhodnutí č.j. MCBJIH/08118/2013/Rus, a to dne 31.10.2013. Bylo stanoveno, že náhradní výsadba bude provedena v počtu 838 ks stromů, byly uvedeny pozemky, na kterých bude výsadba realizována, konkretizovány byly příslušným parcelním číslem a katastrálním územím, byl uveden počet stromů a obvod kmenů. Stromy byly označeny českým i latinským názvem. Zároveň byla žalobci stanovena povinnost pečovat o vysazené dřeviny po dobu 5 let a v případě úhynu stromu je nahradit stejným druhem. V odůvodnění je shrnut dosavadní průběh řízení, přičemž mimo jiné je zde uvedeno „dle mínění občanského sdružení nelze ukládat již provedenou výsadbu v počtu 408 ks dřevin“. Jiným způsobem není odůvodněno, proč dosavadní výsadba nebude zohledněna.

[35] Proti uvedenému rozhodnutí podal odvolání jednak žalobce, jednak i zúčastněná osoba. Žalobce poukázal na to, že provedl náhradní výsadbu do konce roku 2010, tedy během stavby, kdy disponoval finančními prostředky určenými pro tuto náhradní výsadbu. K provedené výsadbě byl poskytnut projekt, popř. jiný podklad – výřez z katastrální mapy se zakreslením dřevin. O tom, že tato výsadba byla provedena jako náhradní výsadba za pokácenou zeleň v souvislosti se stavbou „ČD Brno – 1. část odstavného nádraží, 1. etapa“ svědčí dopis Městské části Brno-jih adresovaný žalobci, na základě kterého se náhradní výsadba provedla, rovněž i protokol o předání a převzetí části objektu potvrzený zástupcem městské části, jakož i další podklady. Žalobce vyslovil nesouhlas zejména se skutečností, že provedená náhradní výsadba nebyla v posledním rozhodnutí zohledněna. Osoba zúčastněná nesouhlasila s použitou metodikou pro výpočet počtu kusů náhradní výsadby.

[36] Následně vydal žalovaný rozhodnutí ze dne 10.2.2014, č.j. MMB/0472533/2013/Navr, které je předmětem tohoto řízení. Zamítl odvolání zúčastněné osoby i odvolání žalobce. V odůvodnění mimo jiné konstatoval, že již není možno vydat rozhodnutí o povolení ke kácení dřevin, protože již byly pokáceny. Opět poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.2.2012 a zejména rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 31 A 5/2010-83, ze dne 28.6.2012, ze kterého citoval, a konstatoval, že s ohledem na právní názor zde vyslovený, bylo vydáno pouze rozhodnutí o uložení náhradní výsadby za pokácené dřeviny dle § 9 zákona o ochraně přírody a současně bylo uloženo žalobci poskytovat následnou péči o dřeviny po dobu 5 let. Uvedl rovněž, že náhradní výsadbu dřevin v letech 2009 -2010 nelze v rozhodnutí zohlednit, protože nebyla provedena v souladu s pravomocným rozhodnutím správního orgánu. Dále se věnoval námitkám vzneseným osobou zúčastněnou, které neshledal důvodnými.

b) posouzení věci Krajským soudem v Brně

[37] Řízení v předmětné věci tedy bylo zahájeno žádostí žalobce ze dne 24.5.2007 o kácení

dřevin ve smyslu §8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny v tehdejší znění, podle kterého *„Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin“*.

[38] Povolení ke kácení bylo na základě žádosti vydáno. Rovněž byla stanovena kompenzace za kácení dřevin ve smyslu §9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle kterého *„Orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu pěti let.“*

[39] Další průběh řízení je zřejmý z výše uvedené rekapitulace. Předmětem řízení zůstala náhradní výsadba dle §9 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Zdejší soud v rozsudku ze dne 28. 6. 2012, č.j. 31A 5/2010-83 konstatoval, že jedinou možností ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin je uložení náhradní výsadby. Nevyjádřil se však v tom smyslu, že by správní orgány neměly vzít v úvahu výsadbu již žalovaným provedenou. Žalovaný nesprávně (ve svém vyjádření k žalobě) dovozoval, že ze závěrů uvedených v rozsudku č.j. 31A 5/2010-83 vyplývá, že náhradní výsadbu dřevin provedenou v letech 2009-2010 nelze v rozhodnutí zohlednit, protože nebyla provedena v souladu s pravomocným rozhodnutím správního orgánu. Z uvedeného rozsudku vyplývá pouze to, že správní orgány mají rozhodnout o uložení náhradní výsadby. To také správní orgány učinily, v rozhodnutích následujících o náhradní výsadbě rozhodly, přičemž ale zohlednily výsadbu, kterou žalobce již provedl. Změna v této souvislosti nastala na základě odvolání osoby zúčastněné na řízení, Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, proti rozhodnutí ÚMČ, k tomu blíže v odst. 32. Žalovaný zrušil rozhodnutí ÚMČ s tím, že uvedl, že náhradní výsadba 408 ks dřevin v letech 2009-2010 již v novém rozhodnutí nebude zohledněna.

[40] ÚMČ pak ve svém rozhodnutí č.j. MCBJIH/08118/2013/Rus ze dne 31.10.2013 odkázal pouze na názor osoby zúčastněné (viz výše odst. 34). Žalovaný v napadeném rozhodnutí stručně konstatoval, že náhradní výsadbu dřevin v letech 2009 -2010 nelze v rozhodnutí zohlednit, protože nebyla provedena v souladu s pravomocným rozhodnutím správního orgánu. Uvedený závěr je dle zdejšího soudu nesprávný.

[41] Náhradní výsadba představuje kompenzaci za pokácené dřeviny, neboť kácení dřevin je ekologickou újmou ve smyslu ust. § 10 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, podle kterého *„Ekologická újma je ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikající poškozením jejich složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti.“*

[42] Účelem náhradní výsadby je kompenzace ekologické újmy. Otázka, v jakém rozsahu bude náhradní výsadba uložena, závisí na správním uvážení příslušného orgánu. Základním požadavkem je, aby náhradní výsadba byla přiměřená. Náhradní výsadba musí být stanovena především s ohledem na ekologický význam a kvalitu dřevin, k jejichž vykácení v tomto případě již došlo, je však nutno samozřejmě přihlížet i k dalším okolnostem případu.

[43] V předmětné věci je podstatnou okolností, že žalobce provedl v letech 2009 a 2010 výsadbu dřevin. Neprováděl ji svévolně. Ze správního spisu je zřejmé, že ji prováděl na

základě dohody s ÚMČ, dle požadavku ÚMČ, důvodem byla kompenzace ekologické újmy vzniklé vykácením dřevin dle povolení. Je nesporné, že tato výsadba nebyla provedena na základě předcházejícího rozhodnutí příslušného správního orgánu. Je však také nesporné, že provedena reálně byla, a to z důvodů kompenzace předmětné ekologické újmy. Bylo na správních orgánech, aby vyhodnotily, do jaké míry provedená výsadba ekologickou újmu kompenzovala. Soud si je vědom, že tuto již provedenou výsadbu nelze znovu uložit správním rozhodnutím, je nutno ji však vyhodnotit v úvahách o další přiměřené náhradní výsadbě.

[44] Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 15. května 2015, č.j. 7 As 280/2014–72, rozhodnutí o uložení přiměřené náhradní výsadby a následné péče o dřeviny je vydáváno v rámci volného uvážení. Plyne to zejména z použití výrazu „může“ v dispozici právní normy.

[45] Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 18.12.2003 5 A 139/2002-460, Sb. NSS 416/2004, *„úkolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem“*.

[46] Pokud správní orgány pouze konstatovaly, že dosud provedenou náhradní výsadbu nelze zohlednit, neboť nebyla stanovena pravomocným rozhodnutím, došlo k pochybení při využití správního uvážení, které mělo za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí.

[47] V této souvislosti nemohou obstát ani argumenty osoby zúčastněné na řízení. Soud především konstatuje, že není pravdou, že by se v případě provedené výsadby jednalo o jakýsi „obchod“ mezi žalobcem a ÚMČ. Osoba zúčastněná byla o tomto postupu informovaná. (viz blíže odst. 23). Nicméně je pravdou, že tato provedená výsadba nebyla realizována na základě rozhodnutí, které by dostatečným způsobem vyhodnotilo závažnost ekologické újmy a rozhodlo tudíž o přiměřenosti náhradní výsadby. To však neznamená, že by neměla žádný význam. Správní orgány ji měly zohlednit.

VI. Závěr a náklady řízení

[48] S ohledem na vše shora uvedené zdejší soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s.ř.s.).

[49] V dalším řízení je žalovaný vázán shora uvedenými právními názory zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Jak je již výše uvedeno, žalovaný přihlédne k výsadbě, kterou provedl žalobce v letech 2009 – 2010, kterou vyhodnotí z hlediska, zda přispěla ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením mimolesních dřevin. S ohledem na závěr učiněný o této otázce pak rozhodne o další náhradní výsadbě. Pokud dopěje k závěru, že již provedená výsadba nepřispěla ke kompenzaci ekologické újmy, tento závěr musí náležitě zdůvodnit.

[50] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch

neměl. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil. Soud mu přiznal náhradu nákladů 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek, ze spisu není zřejmé, že by mi jiné náklady řízení vznikly. Osobě zúčastněné na řízení nevznikly žádné náklady řízení ve smyslu §60 odst. 5 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. května 2016

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu